

O BIBLIOTEKACH RADZIECKICH

/ Sprawozdanie z podróży /

W dniach 28 XI - 6 XII 1974 r. grupa bibliotekarzy i dokumentalistów, reprezentująca różne ośrodki w kraju, wzięła udział w wycieczce pociągiem przyjaźni do Związku Radzieckiego: do Moskwy i Leningradu. Inicjatorem i organizatorem tego wyjazdu była Komisja Bibliotekarzy i Dokumentalistów przy Sekcji Nauki Zarządu Głównego ZNP w Warszawie. Naszą bibliotekę reprezentowały dwie osoby: starszy kustosz dypl. Mieczysław Adrianek i kustosz Wiesława Fajks. Założeniem wyjazdu był program turystyczny i zwiedzanie bibliotek radzieckich.

W Moskwie zwiedziliśmy Główną Bibliotekę Naukowo-Techniczną /GBNTB przy ul. Kuźnieckiej/, która powstała w roku 1958.

Biblioteka rozwinęła się bardzo dynamicznie i obecnie zbiory jej stanowią 10 milionów jednostek, korzysta z niej 80 tys. czytelników. Na polu wymiany wydawnictw współpracuje z 2 tysiącami instytucji krajowych i zagranicznych.

Sama wydaje :katalogi przemysłowe, katalog centralny książek zagranicznych periodyków, katalog ośrodków informacji RWPG i inne.

Biblioteka ta, aczkolwiek mieści się w starym i ciasnym już gmachu /nowy w budowie/, dysponuje najnowocześniejszymi urządzeniami. Komputery stosuje do kontroli wypożyczeń i zwrotów książek, analizy zapotrzebowań czytelniczych każdego dnia, która pozwala na szybkie sprowadzenie zbiorów z innego budynku.

Wydawanie katalogu centralnego odbywa się również za pomocą komputera. Biblioteka wyposażona jest w kserografy Rank Xeroxy i kamery mikrofilmowe; bardzo szybko dostarcza swoim czytelnikom materiały w postaci kserokopii mikrofilmów czy mikrokart.

80 tys. czytelników obsługuje wypożyczalnia i liczne specjalistyczne czytelnie.

W Leningradzie zwiedziliśmy Bibliotekę im. Sołtykowa-Szczedrina i Bibliotekę Akademii Nauk SSSR.

Biblioteka Sołtykowa-Szczedrına mieści się w centrum, w pięknym budynku wybudowanym przez znanych architektów. Założona w 1795 r., otwarta dla publiczności w 1814-tym jest biblioteką publiczną. Księgozbiór jej liczy obecnie około 20 milionów woluminów.

Zawiera największy w świecie zbiór druków w języku rosyjskim, wydanych od czasu wprowadzenia druku, największy w świecie zbiór starodruków, 5 tys. inkunabułów, przeszło 300 tys. rękopisów, bogate zbiory muzyczne.

Zbiory swe udostępnia tylko na miejscu w 22 czytelniach specjalistycznych, posiada dwa zasadnicze katalogi, alfabetyczny i systematyczny i szereg mniejszych katalogów cząstkowych: systematycznych, przedmiotowych, topograficznych.

Zwiedzających najbardziej zachwyciły zbiory rękopisów i starych druków, pięknych iluminowanych ksiąg z różnych krajów.

Trzecią zwiedzaną biblioteką była Biblioteka Akademii Nauk SSSR w Leningradzie, najstarsza biblioteka w Związku Radzieckim założona przez Piotra Wielkiego, który w 1714 roku oddał swoje zbiory na bibliotekę publiczną.

W 1724 roku powołano Akademię Nauk, do której bibliotekę włączono, a 15 lat później wydrukowano już jej pierwszy katalog. Biblioteka mieści się w budynku wybudowanym dla niej w XIX wieku na wyspie Wasilewskiej, gdzie przeniosła się po 1-szej wojnie światowej.

Księgozbiór liczy 6,5 milionów wol. i ma charakter uniwersalny. Liczne biblioteki sieci Akademii Nauk otrzymują i zakupują dzieła specjalistyczne i szczegółowe.

Biblioteka Główna gromadzi dzieła ogólne. Korzystają z jej zbiorów głównie ludzie nauki.

Biblioteka ma szeroko rozbudowaną wypożyczalnię międzybiblioteczną, wymianę prowadzi z 3018 zagranicznymi instytucjami z 97 krajów świata.

Udostępnia swoje zbiory poprzez wypożyczenia do domu i na miejscu w 12 czytelniach specjalistycznych.

Zainteresowanie zwiedzających wzbudziła czytelnia nowości, gdzie każdego tygodnia wyłożone są wszystkie nowości z literatury zagranicznej i nowe numery periodyków. Pracownicy naukowci

i bibliotekarze z bibliotek sieci zamawiają interesujące ich pozycje, a po tygodniu otrzymują je w postaci mikrofilmów.

Biblioteka ta wydaje wiele periodyków jak: bibliografie, biuletyny, prace i materiały z zagranicznych kongresów i inne.

We wszystkich zwiedzanych bibliotekach spotkaliśmy się z serdecznością i życzliwością.

Dzięki gościnności gospodarzy mogliśmy zapoznać się z pracą i problemami zawodowymi radzieckich bibliotekarzy.

Wiesław Fajks